

خبرها

همایش سراسری مهندسی کامپیوتر

چهارمین همایش سراسری مهندسی کامپیوتر در دانشگاه علم و فرهنگ برگزار خواهد شد. تاکنون سه دوره از این همایش موفق در دانشگاه علم و فرهنگ (موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی سابق) برگزار شده است.

محورهای اصلی این همایش شامل مباحثی در زمینه هوش مصنوعی، پردازش تصویر، فناوری اطلاعات، مهندسی نرم افزار و سیستم عامل است. در این همایش دوروزه پروفسور کارولوکس، دکتر شفافند و دکتر خوانساری به ایراد سخنرانی خواهند پرداخت. شایان ذکر است تعداد ۱۳۴ مقاله به دبیرخانه همایش واصل شده که از این تعداد ۱۸ درصد از مقالات در سطح دکترا، ۱۹ درصد در سطح کارشناسی ارشد، ۲۴ درصد در سطح کارشناسی و ۳۸ درصد نیز به صورت آزاد ارائه شده است.

حامیان اصلی این همایش شامل شرکت ایزایران، معاونت علمی بسیج دانشجویی تهران و دانشگاه علم و فرهنگ هستند. افتتاحیه همایش ساعت ۸/۳۰ روز هشتم خردادماه ۸۵ و اختتامیه آن ساعت ۱۷/۳۰ دقیقه روز نهم خردادماه ۸۵ خواهد بود.

برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توان به نشانی **info@jdiodc.com** مراجعه کرد.

جنگل‌های حاره‌ای در خطرند

بی‌بی سی: یک گزارش تازه حاکی است اکثر جنگل‌های گرمسیری تحت مدیریت در جهان، هنوز در خطر نابودی قرار دارند زیرا تنها ۵ درصد آنها به گونه‌ای پایدار مورد استفاده و بهره‌برداری قرار می‌گیرند. گزارش «سازمان بین‌المللی الوار گرمسیری» می‌گوید هر ساله ۱۲ میلیون هکتار جنگل برای مقاصد کشاورزی و سایر امور توسعه نابود می‌شود. این گزارش می‌افزاید اگر مدیریتی بهتری بر جنگل‌ها حاکم نشود، روند نابودی آنها ادامه خواهد یافت. اما این گزارش همچنین به بسیاری از بهبودها اشاره می‌کند و می‌گوید در مجموع هم اکنون ناحیه‌ای تقریباً به وسعت آلمان به خوبی مدیریت می‌شود. این گزارش حاصل مطالعه ۸۱۴ میلیون هکتار از جنگل‌های استوایی است که توسط دولت‌های ۳۳ کشور به عنوان نواحی تحت مدیریت پایدار تعیین شده است. گزارش می‌گوید علاوه بر کشاورزی و مشکلات توسعه، میلیون‌ها هکتار دیگر در اثر قطع غیرقانونی درختان و استفاده بد از زمین دچار انحطاط می‌شود. این گزارش که تحت عنوان «وضعیت مدیریت جنگل‌های استوایی در سال ۲۰۰۵ منتشر شده می‌گوید نسبت به این مسئله که جنگل‌ها می‌توانند بازدهی اقتصادی قابل توجهی داشته باشند بی‌آنکه نابود شوند، یک نوع عدم درک جمعی وجود دارد. این گزارش می‌گوید هم اکنون در کشورهای مانند نیجریه و فیلیپین جنگل‌های طبیعی نسبتاً کمی باقی مانده است. در سایر کشورها مانند لیبریا و جمهوری دموکراتیک کنگو، پیشرفت در زمینه حفاظت از جنگل‌های گرمسیری در اثر مناقشه‌های مسلحانه مختل شده است. نویسندگان این گزارش می‌گویند در بسیاری موارد قول دولت‌ها برای حفاظت از این جنگل‌های بارانی با آنچه عملاً صورت می‌گیرد همخوانی ندارد. بعد مثبت قضیه این است که در این کشورهای مانند بولیوی، غنا و برزیل، پیشرفت‌هایی در توسعه شیوه‌های بهره‌برداری پایدار، مثلاً برداشت چوب از جنگل بی‌آنکه به نابودی آن منجر شود، حاصل شده است. «ادانکن پور» یکی از نویسندگان این گزارش می‌گوید: «این یک نقطه شروع است. نشان‌دهنده مسیر درست حرکت است. اما نمی‌شود گفت که در عمل چنین مسیری طی خواهد شد.» «الستر ساری» دیگر نویسنده این گزارش، معتقد است این یک پیشرفت عمده است که ۳۶ میلیون هکتار از جنگل‌های بارانی اکنون به‌درستی مدیریت می‌شوند چرا که این رقم برای سال ۱۹۸۸ تنها کمتر از یک میلیون هکتار بود.

کشف فسیل گونه‌های ناشاخته‌ای از دایناسورها
ایستا : جست‌وجوی دو ساله دانشمندان در معدن متروکه‌ای در منطقه‌ای موسوم به Dinosaur Ridge در نهایت منجر به کشف فسیل‌های ارزشمندی شد که حیرت دانشمندان و دیرین‌شناسان را به دنبال داشته است. «مت موسبروکر» مدیر موزه تاریخ طبیعی موریسون در آمریکا گفت: «دو سال تحقیق و جست‌وجو در یک معدن قدیمی زغال‌سنگ در منطقه‌ای موسوم به Dinosaur Ridge فسیل‌های ارزشمندی را به ما نشان داد که دهه‌ها از این دیدن ازهمند غفلت کرده بودیم.» در میان این کشفیات ارزشمند ترکیب نادری از فسیل‌ها و رد پاها و نقش پاها بر روی سنگ‌ها پیدا شد که حیرت دیرین‌شناسان را به دنبال داشته است. به گفته دیرین‌شناسان رد پاهای پیدا شده بر روی سنگ‌ها احتمالاً متعلق به گونه‌های ناشاخته‌ای از دایناسورها بوده است. وی در خصوص این کشف بزرگ گفت: «حقیقتاً آنچه را که می‌دیدم نمی‌توانستم باور کنم. این کشفیات ارزشمند، نخستین آثار رد پای کشف شده در کلرادو آمریکا هستند.» این منطقه که در ۱۵ مایلی غرب دنور آمریکا واقع شده، مکانی است که نخستین فسیل دایناسور و ردپای متعلق به آنها در غرب کشف و شناسایی شد. این ردپاها و فسیل‌ها متعلق به ۱۵۰ میلیون سال پیش یعنی پیش از شکل‌گیری کوه‌های راکی است. این کشفیات شامل هفت گونه فسیل متعلق به دایناسورهای گوناگون است که تمامی این فسیل‌ها در محیطی مرطوب و در اطراف یک رودخانه کهن فشرده شده‌اند. دانشمندان اعلام کردند برای کشف فسیل‌های بیشتر به اکتشافات خود در این منطقه ادامه خواهند داد.

پدر علم هسته‌ای ایران دکتر عباس اولیاء شامگاه شنبه ۸۵/۲/۳۰ چشم از جهان فرو بست. دکتر عباس اولیاء از بنیانگذاران بخش تولید رادیویزوتوپ در مرکز تحقیقات هسته‌ای ایران است. رادیویازوتوپ در واقع به عناصری اطلاق می‌شوند که خاصیت پرتوزایی یا رادیواکتیو دارند و می‌توانند به صورت طبیعی یا مصنوعی در دسترس محققان و متخصصان قرار گیرند. بهره‌گیری از این فناوری طرافت‌های بسیاری را می‌طلبد و ایده به‌کارگیری آن در کشورمان نخستین بار توسط دکتر اولیاء مطرح شد. هر چند که حاصل فعالیت‌های رادیویزوتوپ‌ها دکتر اولیاء عمدتاً در زمینه کاربردهای پزشکی آن بوده است، اما در سایه تلاش‌های وی امروز ایران در این زمینه به خودکفایی رسیده است که در زندگی انسان نقش بسیار مهمی دارد. این فناوری در بسیاری از فعالیت‌های بشری از جمله کشاورزی، صنعت، پزشکی، باستان‌شناسی، اندازه‌گیری ترکیب مواد معدنی، تعیین مقدار رطوبت، تشخیص جنس و ویژگی کانی‌ها، صنعت سیما و . . . استفاده می‌شود. این دستاورد علاوه بر کاربرد در استریل کردن محصولات یک بار مصرف پزشکی در صنایع غذایی و تولید محصولات کشاورزی (اصلاح بذر جو، گندم) نقش عمده‌ای دارد.

در ادامه شرح مختصری از تاریخچه زندگی و فعالیت‌های علمی- پژوهشی دکتر آمده است. گفتنی است روز چهارشنبه (تاریخ ۸۵/۲/۲۷) هنگامی که ایشان در قید حیات بودند طی مراسمی از ۵۷ سال خدمت صادقانه و تلاش‌های علمی و خدمات وی در موسسه توسعه دانش و پژوهش ایران تقدیر شده است. در این مراسم که با حضور تعداد زیادی از محققان و کارشناسان پژوهش‌های هسته‌ای و همچنین دوستان و همکاران استاد در سازمان انرژی اتمی ایران برگزار شد، با پیام رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام آغاز به کار کرد. حجت‌الاسلام هاشمی‌فسنجانی در پیام خود آورده است: تک‌ریم و تجلیل از ۵۷ سال خدمات علمی- پژوهشی جناب آقای دکتر عباس اولیاء موجب خوشوقی است. جهاد قابل تقدیر مردان بزرگ مثل دکتر اولیاء به مرحله قابل ملاحظه‌ای از تکامل رسیده و به کامیابی‌های درخور توجهی دست یافته است. از خداوند سبحان برای آقای دکتر اولیاء که ۵۷ سال صادقانه خدمت کرده، بنیانگذار آزمایشگاه تولید رادیودارو و ایزوتوپ‌های صنعتی و اشاعه‌دهنده این دانش در ایران بوده‌اند و به همین دلیل نیز نشان پژوهش‌های کشوری را در سال ۱۳۷۶ دریافت کرده‌اند طول عمر و توفیق بیشتر آرزو می‌نمایم.»

دکتر عباس اولیاء در سال ۱۳۰۵ در تهران متولد شد. پس از گذراندن مقاطع مختلف تحصیلات دانشگاهی در سال ۱۳۲۸ تدریس در دانشگاه تهران را آغاز کرد. سپس در سال ۱۳۴۶ موفق به دریافت مدرک دکترای رادیوشیمی از مرکز تحقیقات هسته‌ای ساکلی در دانشگاه پاریس شد. در باره تحصیلاتش گفت: «من سال ۱۳۰۵ در تهران متولد شدم. دوران دبستان را در پامنار گذراندم. برای دبیرستان به چهارراه مخبرالدوله رفته و در مدرسه ایرانشهر شش کلاس دبیرستان را تمام کردم. پس از این دوران وقتی در کنکور شرکت کردم دندانشکی قبول شدم منتها این رشته را رها کرده و وارد دانشکده علوم شدم و در رشته شیمی تحصیل کردم. بعد از فارغ‌التحصیلی به مدت ۱۲ سال در دانشکده مشغول تدریس شدم. بعد که ک بحث و صحبت‌های انرژی اتمی مطرح شد وارد مرکز اتمی دانشگاه تهران شدم.»

دکتر اولیاء در دوره‌ای از زندگی خود برای تحصیل در پاریس به سر برد و پس از پایان تحصیلات و اخذ مدرک دکترای رادیوشیمی به ایران برگشت. پس از بازگشت با تلاش‌های فراوان خود توانست بخش رادیویزوتوپ مرکز تحقیقات هسته‌ای سازمان انرژی اتمی ایران را راه اندازی کند و در دوره‌ای رئیس مرکز تحقیقات هسته‌ای سازمان انرژی اتمی شده و از ابتدای پیروزی انقلاب تا زمان حیات قائم‌مقام رئیس مرکز تحقیقات هسته‌ای بود.

گزارشی از فعالیت‌ها و دستاوردهای دکتر عباس اولیاء

پیشگام رادیوشیمی ایران

افسانه بهرامی

دکتر عباس اولیاء

یادی از دکتر عباس اولیاء

دکتر رضا خزانة*: روز چهارشنبه ۲۷ اردیبهشت، یک گردهمایی برای بزرگداشت خدمات علمی استاد دکتر عباس اولیاء در موسسه آموزش و پژوهش در تهران برگزار شد که در آن بسیاری از همکاران و دوستان ایشان از سازمان انرژی اتمی ایران و اساتید دانشگاه شرکت کردند. در این مراسم، با وجود اینکه دکتر اولیاء در اثر بیماری که او را از ده ماه پیش رنج می‌داد، خسته به‌نظر می‌رسید، توانست در چند مصاحبه مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی شرکت کند و تا پایان مراسم حضور داشته‌باشد. در این بزرگداشت، تعدادی از همکاران و دوستان ذکر اولیاء از خدمات علمی و صفات اخلاقی او سخن گفتند و از او تجلیل کردند. متأسفانه، تشدید بیماری به او امان نداد و دکتر اولیاء چهار روز بعد، در ۳۱ اردیبهشت، در بیمارستان درگذشت. دکتر عباس اولیاء از شخصیت‌های علمی نادر کشور بود که صفات و خصوصیات بسیاری را در خود جایگزین کرده بود. او از پیشگامان دانش هسته‌ای در ایران بود. هنگامی که در ۱۳۴۰، مرکز اتمی دانشگاه تهران آغاز به کار کرد، از اولین افرادی بود که به این مرکز پیوست و با استفاده از یک بورس، دکترای خود را در رشته رادیوشیمی از مرکز ساکله در فرانسه دریافت کرد. او به‌زودی از چهره‌های علمی برجسته این مرکز شد. در ۱۳۵۳، با تأسیس سازمان انرژی اتمی ایران، دکتر اولیاء به این سازمان ملحق شد. او نه‌تنها در تمام دوران شغلی خود در زمینه رادیوشیمی فعالیت علمی داشت بلکه با تلاش پیوسته و رویارویی با مشکلات فراوان توانست آزمایشگاه تولید

دکتر عباس اولیاء

علاوه بر این وی استاد نظری و علمی رادیوشیمی، شیمی هسته‌ای، خواص پرتوهای هسته‌ای، تهیه تولید ایزوتوپ‌ها و کاربرد آنها در پزشکی و صنعت و حمل و نقل و مواد رادیواکتیو در دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تهران و دوره‌های مختلف حفاظت در برابر اشعه سازمان انرژی اتمی بود. وی همچنین از سال ۱۳۶۲ تا زمان حیات همکاری‌هایی در تهیه و تولید رادیو داروها، کیت‌های رادیودارویی و رادیویزوتوپ‌های صنعتی داشته است.

دکتر عباس اولیاء

جمعیت گاوهای هلشتاین توسط دانشمندان دانمارکی گزارش و تشخیص داده شد. ولی چندی بعد علائم کلینیکی این ناهنجاری در گاوهای هلشتاین سایر کشورها از جمله آمریکا، انگلیس، هلند و ژاپن گزارش شده است. بیماری CVM عامل سقط و مرگ و میر جنین و تولد گوساله مرده است. در این عارضه معمولاً گوساله مرده ۱–۲ هفته زودتر از موعد و همراه با اختلالاتی همچون پاهای بد شکل و گردن کوچکتر از حد طبیعی متولد می‌شود. در حال حاضر این نقص ژنتیک در گاوهای هلشتاین گزارش شده و در نژادهای دیگری مشاهده نشده است. بسیاری از گاوهای نر حامل الل‌های نامطلوب این ژن هم‌زمان همراه ژن‌های متعدد دیگری هستند که اثر مثبت روی تولید شیر و درصد

نمونه در سال ۱۳۷۰، دریافت نشان درجه دوم پژوهش از ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۶ و . . . و وی در مورد بهترین لوح تقدیری که تاکنون دریافت کرده گفت: «تقدیرنامه‌های بسیاری دریافت کردم، ولی ارزشمندترین لوح تقدیر را از آقای رفسنجانی گرفتم.»

دکتر عباس اولیاء

ایسنا نیز به نقل از وی در حاشیه مراسم تجلیل از خدمات علمی اش که در موسسه توسعه دانش و پژوهش ایران برگزار شده بود، گفت: «زمانی که راکتور خیابان امیرآباد ساخته شد، اقدام به ساخت آزمایشگاه‌های صنعتی کردیم و پس از ۴۰ سال فعالیت راکتور از دانشگاه تهران به سازمان انرژی اتمی ایران منتقل شد. ساختمان‌های تهیه و تولید رادیویزوتوپ، کنترل کیفی و خانه حیوانات برای آزمایش و تزریق رادیوداروها به حیوانات را تأسیس کرده و در حال حاضر نیز با خودکفایی کامل تمام رادیوداروهای مورد نیاز کشور را تهیه می‌کنیم. در حال حاضر نیز پس از سال‌ها فعالیت تا جایی که توان داشته باشیم در خدمت کشورم بوده و در پروژه‌ها و ارتباطات بین‌المللی مرکز تحقیقات هسته‌ای همکاری دارم.»

و اما سرانجام دکتر عباس اولیاء پس از ۵۷ سال خدمت دار فانی را وداع گفت و بار دیگر کشور ما در سوگ بزرگ‌مردی دیگر نشست.

دکتر مصطفی سهراب‌پور رئیس مرکز تابش گامای سازمان انرژی اتمی نیز به ایسنا گفته است: «مرحوم دکتر اولیاء یکی از شریف‌ترین انسان‌هایی بود که در طول سال‌های طولانی خدمات‌گسترده و ارزنده‌ای را به کشور ارائه داد و با راه‌اندازی آزمایشگاه مرکز رادیویزوتوپ در دانشگاه تهران با کمترین امکانات به پرورش دانشجویان بی‌شماری پرداخت که در حال حاضر رادیوداروهای مورد نیاز صدها بیمارستان را در تهران و در سطح کشور تأمین کند. در این مرحله، دکتر اولیاء سازنده‌ای بنییم که به تحقیق و تدریس پسنده نکرده و وارد دوران ارائه خدمات فنی در سطح کشور می‌شود. او این فعالیت را برای خود یک وظیفه ملی می‌دانست و اگر بیمارستانی برای تأمین فوری یک رادیوداروی مشخص برای درمان یک بیمار به ما مراجعه می‌کرد تمام توان خود را برای تهیه آن به‌کار می‌برد و این رادیودارو را به موقع به بیمارستان می‌رسانید. دامنه اطلاعات علمی او علاوه بر رادیوشیمی، به شیمی هسته‌ای، خواص پرتوهای هسته‌ای، تهیه و تولید رادیویزوتوپ‌ها و کاربرد آنها در پزشکی و صنعت گسترش یافت و در این رشته‌ها با دانشجویان، در کارشناسی ارشد و دکترا، به‌عنوان سرپرست تن‌کار می‌کرد. از اخلاق نیک او رفتار پر از مهر با کلیه دوستان و همکاران خود بود. او همیشه از آنها به نیکی سخن می‌گفت. از بدگویی از دیگران پرهیز می‌کرد و از نادترین افرادی بود که نه‌تنها دشمن نداشت بلکه کسی را از خود نرنجانیده بود. او اولیاء به این سازمان ملحق شد. او نه‌تنها در تمام دوران شغلی خود در زمینه رادیوشیمی فعالیت علمی داشت بلکه با تلاش پیوسته و رویارویی با مشکلات فراوان توانست آزمایشگاه تولید

دکتر احمد قریب رئیس سابق مرکز تحقیقات سازمان انرژی اتمی نیز با ابراز تأسف از ضایعه درگذشت اولیاء گفت: «دکتر اولیاء عالمی بیندار، فعال و هدفمند بود که حتی در روزهای آخر عمرش نیز با وجود بیماری و مشکل رفت و آمد باز هم در سازمان انرژی اتمی ایران حضور پیدا می‌کرد. مرحوم اولیاء روح بزرگی داشت و با رفتار و کردار خود و نه با امر و فرمان افراد زیادی را به کار پژوهش سوق می‌داد و در طول ۳۰ سال آشنایی که با وی داشتم هیچ گاه ندیدم که از فعالیت باز بماند.»

وی در ادامه گفت: «هر روز شاهد از دست دادن اسوه‌هایی هستیم که کمتر نظیرشان یافته می‌شود و امیدواریم که جوانان امروز منتهای سجایای اخلاقی روال کاری چنین افرادی را پیشه خود قرار داده و با الگوبریزی از آنها در پیشرفت هرچه بیشتر کشور گام بردارند.» دکتر رضا امراللهی رئیس اسبق سازمان انرژی اتمی ایران و رئیس موسسه توسعه دانش و پژوهش ایران نیز به ایسنا گفته است: «دکتر اولیاء انسانی به تمام معنا بود که تمام مدت در آزمایشگاه رادیویزوتوپ که با پیگیری‌ها و تلاش‌های وی تأسیس شده بود، کار کرد و علاوه بر آموزش این علم به اشاعه فرهنگ پژوهش در میان دانشجویان خود پرداخت.»

پیگر این استاد روز دوشنبه (۸۵/۳/۱) با حضور جمع کثیری از استادان، پژوهشگران و کارشناسان علوم هسته‌ای کشور، تنی چند از نمایندگان مجلس، رئیس و جمعی از معاونان، مشاوران و کارشناسان سازمان انرژی اتمی و دستداران آن مرحوم از مقابل این سازمان تشییع و برای خاکسپاری به بهشت زهرا منتقل شد. دکتر صدیق مشاور علمی رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با گرامیداشت مقام علمی این دانشمند و ابراز تأسف از فقدان وی گفت: «دکتر عباس اولیاء همواره مشوق دانشجویان علاقه‌مند به تحصیل و تحقیق در مسائل علمی بوده و از پیشگامان و به تعبیری پدر علم رادیوداروی ایران به شمار می‌رود.» گروه علم روزنامه شرق فقدان این دانشمند بزرگ را به خانواده ایشان و تمام پژوهشگران تسلیت می‌گوید.

سال سوم ■ شماره ۷۷۳ شرق

یادداشت علمی

در گستره نور شناخت

گزارشی از چهارمین نمایشگاه علمی عینک

علم اپتیک (نورشناخت) و فناوری‌های مبتنی بر آن امروزه نقشی کلیدی در زندگی ما یافته است. از وسایل روزمره‌ای مانند عینک گرفته تا تلسکوپ‌های پیشرفته بر همین اساس ساخته شده است. از چهار سال پیش هر سال نمایشگاه علمی – تخصصی عینک و لوازم جانبی آن – تاپکس – آخرین دستاوردها در زمینه دستگاه و تجهیزات اپتیک‌ی را در تهران عرضه می‌کند. چهارمین نمایشگاه تاپکس از جمعه هفته گذشته در سالن حجاب کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شروع به کار کرد. در این نمایشگاه علاوه بر نمایش آخرین توانمندی‌های تولیدی و فنی در زمینه آخرین تولیدات اپتیک‌ی در جهان، ۲۳ سمینار تخصصی توسط کمیسیون فنی و آموزشی اتحادیه صنف سازندگان و فروشندگان عینک، جهاد دانشگاهی صنعتی شریف، دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی و موسسه استاندارد برگزار می‌شود.

در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه ابتدا رئیس اتحادیه صنف عینک‌سازان به گسترش کمی و کیفی این نمایشگاه طی چهار سال گذشته اشاره کرد و آن را قابل مقایسه با نمایشگاه‌های مشابه در منطقه دانست. سپس پروفیسور هرمز شمس رئیس انجمن چشم‌پزشکان ایران ضمن ابراز امیدواری به همکاری بیشتر میان جامعه چشم‌پزشکان، اپتومتریست‌ها و تکنسین‌های اپتیک در ایران به سابقه دیرینه چشم‌پزشکی در ایران اشاره کرد. سابقه چشم‌پزشکی در ایران را می‌توان تا ایران پیش از اسلام و مدرسه مزدیسنا و اکباتان دنبال کرد. دکتر شمس همچنین اشاره کرد که در دوران داریوش کبیر چشم‌پزشکان از کشورهای مختلف هند و مصر و یونان برای تعلیم به ایران می‌آمدند و در شهرهای مختلف آن دوره چشم‌پزشکی رواج داشت. حتی در کتیبه‌های بین‌النهرین به اشاره به جراحی ترمیمی چشم برمی‌خوریم. بعدها این مکتب ایرانی چشم‌پزشکی باعث شکوفایی چشم‌پزشکی در یونان می‌شود. در دوره ساسانیان نیز دانشگاه جندی شاپور یکی از مراکز عمده چشم‌پزشکی در آن دوره بوده است.

بعد از اسلام نیز خانواده‌های ایرانی بختیشوع و ماسویه در درباره خلفای عباسی به عنوان چشم‌پزشک شهرت داشتند. رازی و علی بن عباس اهوازی و زرین‌دمست از دیگر چشم‌پزشکان معروف دوره اسلامی هستند. پروفیسور شمس سپس به آغاز چشم‌پزشکی نوین ایران پرداخت. در دوران قاجاریه برای اولین بار لسان الحکماء پس از دو سال تحصیل در دارالفنون برای تحصیل چشم‌پزشکی به فرانسه فرستاده می‌شود و پس از بازگشت به ایران کرسی چشم‌پزشکی را در دارالفنون پایه‌گذاری می‌کند و در مطریض‌خانه دولتی (بیمارستان سینای بعدی) به معالجه بیماران می‌پردازد.

بعدها فرزند لسان الحکماء دکتر محمدقلی شمس (پدر دکتر هرمز شمس) برای تحصیل چشم‌پزشکی به لیون فرانسه رفت و او بود که پس از بازگشت به ایران در مقام استاد دانشگاه تهران بیمارستان فارابی را تأسیس کرد و در درمان بیماری‌های چشمی در ایران کوری بسیاری از افراد می‌شد تلاش‌های بسیاری کرد و اکنون با وجود ۱۷۰۰ چشم‌پزشک در ایران آخرین خدمات تخصصی چشم‌پزشکی به مردم ارائه می‌شود. یکی دیگر از سخنرانان مراسم افتتاحیه دکتر توسلی رئیس دانشگاه جامع علمی – کاربردی ایران بود. دکتر توسلی به گستره وسیع علم اپتیک و کاربرد آن در حوزه‌های مختلف اشاره کرد و اینکه در ایران آموزش علمی تکنسین‌های اپتیک وجود نداشته است. به گفته او دانشگاه جامع علمی – کاربردی اپتیک برای رفع این نقصان و تربیت افرادی که توان عینک‌سازی علمی، تعمیر انواع دستگاه اپتیک‌ی مورد استفاده در حوزه‌های مختلف و قطعه‌سازی برای دستگاه‌های اپتیک‌ی در تحقیقات را داشته باشند تأسیس شده است. او همچنین توسعه بخش فنی اپتیک را برای ارائه عینک‌های بهداشتنی تر لازم دانست. دانشگاه علمی – کاربردی اپتیک از سال ۱۳۸۰ شروع به کار کرده است و دوره‌های دوساله علمی – کاربردی را ارائه می‌کند. فارغ‌التحصیلان علاوه بر عینک‌سازی علمی می‌توانند به بخش‌ها مختلفی که دستگاه‌های اپتیک‌ی در آن استفاده می‌شود خدمات دهند.

در نمایشگاه امسال علاوه بر نمایش آخرین محصولات در زمینه عینک و لنزهای تماسی و سایر دستگاه‌های اپتیک‌ی غرفه‌هایی جنبی نیز به چشم می‌خورد. از جمله غرفه‌هایی که به محلات و کتاب‌های منتشر شده در این زمینه اختصاص داده شده بود مانند کتاب تاریخ عینک‌سازی در ایران و جهان که به تازگی انتشار یافته است. از غرفه‌های جالب دیگر می‌توان غرفه گروه دانش‌آموختگان اپتیک را ذکر کرد که در آن به معرفی دستاوردها و مقاله‌های چاپ شده توسط این گروه می‌پرداخت و نیز غرفه اپتومتری که بازدیدکنندگان می‌توانستند در آن به رایگان نمره چشم خود را اندازه بگیرند.